

Notlar: 12 Feb 2023

An itibariyle ben bunu yazarken, depremin üzerinden 1 haftadan daha uzun süre geçti. Hayatımın en uzun haftalarından birisi olan bu haftada yanımda sizler olduğunuz için, sizlerin desteğini, gönlünü yanımda hissettiğim için hepinize çok teşekkür ederim.

Yeni bir haftaya girerken, hem bu zamana kadar neler yaptık neler başardık, hem de bu zamandan sonra neler yapacağız onları size olabildiğince ne bir şekilde anlatmak istiyorum.

Bu Zamana Kadar Neler Yapıldı?

- Çevirmeniyle, yazılımcısıyla, verileri araştıran, teyitleyen, giren gönüllülerle birlikte 45 kişilik bir ekip oluşturduk.
- afetbilgi.com'a 4 dilde yaklaşık 2000 adet içerik eklendi.
- Bu içeriklerden lokasyon içerenlerin tamamı maps.afetbilgi.com'a eklendi, harita sahada kullanılabilsin diye screenshot özelliği eklendi.
- Bu içeriklerin tamamı şehir şehir bölünerek, her dil için ayrılarak pdf.afetbilgi.com a eklendi. Şehir şehir içeriklere bakmak için pdf.afetbilgi.com/en/Hatay.pdf gibi giriş yapabilirsiniz. PDF'leri web sitesinin kendisinden de indirebilirsiniz.
- Siteye veri eklenme olabildiğince otomatize hale getirildi.

Bu Andan Sonra Yapılacaklar

Yazılım Ekibi

Websitede Yapılacaklar

- maps.afetbilgi.com o anki dile göre açılacak.
- Top level city filter.
- Yeni eklendi etiketi.
- X yeni entry eklendi gibi bir annotation.

Gelecek Vizyon

Kısa Vade

- Bu andan sonra veri girişi arttırmaya ve kolaylaştırmaya odaklanacağız.
- Bu amaçla çeşitli farklı doğrulanmış veri kaynaklarını çekip siteye ekleyebiliriz
- Bizim veri giriş sistemlerimize validatörler, kolaylaştırıcı eklentiler yazabiliriz
- Bu amaçla chrome addon, sheets addon veya sheets appscript tarafında çalışabiliriz.

Uzun Vade

- Websitesi için benim genel bakış açım, 2 hafta daha belli bir tempoda devam ettikten sonra kullanılabilirliğin çok ciddi azalacağı yönünde.
- Bu noktada ben sitenin gerçekten bir Afet Bilgilendirme Sitesi olarak kullanılabilir olacağını düşünüyorum. Sitenin ana odağının yararlı yazılar olduğu, uzmanların çeşitli konularda yazdıkları yazıları topladığımız, küratörlüğünü yapıp içerik moderasyonu sağladığımız bir web sitesi olması gerektiğini düşünüyorum.
- Paralelde ise gelecekte yaşanacak afetler için “afet modu” oluşturacağız. “afet modu” tam olarak şu anda yaptığımız gibi çalışacak. Uyumlu veri kaynakları ile birleştirildiğinde direkt olarak kullanılabilir hale gelecek bir sistem olacak.

Veri Ekibi

Veri Araştırması ve Veri Girişi Hakkında Veri ekibi ile ilgili daha öncesinde bir düzenleme yapmıştık sistemi veri girişi ve veri araştırması olarak ikiye ayırarak. Bunu daha net bir şekilde oturtuyoruz.

Veriyi üçe ayırıyoruz.

- Ham veri.
- Yapılandırılmış veri.
- Teyitlenmiş veri.
- Ham veri, dışarıdan bize ulaşan her türlü veriyi niteliyor. (whatsapp grubunda toplanıyor)
- Teyitlenmiş veri, ham verinin telefonla aranıp doğrulanmış hali. (hotsheet-yeni bilgi)
- Yapılandırılmış veri ise teyitlenmiş verinin websiteye eklenecek formata ulaştığı hali. (hotsheet-yeni bilgi)

Bu noktada ham veri kaynaklarımızı sınırlama kararı aldık.

Şimdiye kadar, bulduğumuz tüm kaynakları ham veri olarak toplayıp, sonrasında elediğimiz bir metot ile ilerlemiştik. Bunun artık yapılabilir olmadığını düşünüyoruz. Sitedeki veri sayısı arttıkça, yükümüz de artıyor.

Bu sebepten, veri kaynaklarını 3 kategoride inceliyoruz.

- Doğrulama zorluğu.
  - Verinin doğrulama zorluğu, kaynağın kim olduğuna bağlı. Bunu 3’e ayırabiliriz.
    - * Doğrulama Gerektirmeyen Kaynaklar: Yetkili kişi ve kuruluşlar, STK’lar, teyitli veri bankaları.
    - * Kolay Doğrulanabilir Kaynaklar: Doğrulama için ihtiyaç duyduğumuz lokasyon, link, telefon numarası(mümkünse sabit hat) üçlüsünün üçünü aynı anda sağlayan kaynaklar.

- * Zor Doğrulanın veya Doğrulanamayan Kaynaklar: Kişisel telefon numaraları içeren, herhangi bir anons linki içermeyen kaynaklar.
- Geçersizleşme hızı.
  - Verinin geçersizleşme hızı kategorisine göre değişecektir. Mesela 100 kişilik bir yemek imkanı, 10 kişilik bir barınma imkanı, hızlı değişen her türlü bilgi çok hızlı geçersizleşecek. Bu bilgileri sitede tutmak gereksiz yük oluşturacak, yanlışlandığında insanlara yanlış bilgi vermiş olacağız.
- Yenilenme durumu.
  - Bazı veriler, periyodik olarak yenileniyor. Dolayısıyla bu verileri hızlıca geçersizleşse bile sitede tutabiliriz. Düzenli yenilediği için kolayca güncellenebilir halde olacaklar.

Burada tabii ki bu nitelendirmeler sizlerin inisiyatifine kalacak olmakla birlikte, geçersizleşme hızı 24 saatten daha kısa herhangi bir bilginin, ya da zor doğrulanın herhangi bir bilginin sitede tutulmaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu sebeple lütfen Ham Veri Bankasına(Whatsapp Grubu) bu kategorilere girecek hiçbir veriyi eklemeyin.

Aynı şekilde, eğer bir bilgi 24 saat ile 48 saat arasında geçersizleşecekse, bu bilginin düzenli yenilenen bir veri olması en iyisi olur. Çünkü geldiğimiz noktada sitedeki tüm verilerin 48 saatin altında tekrar teyit edilmesi imkansız.

İlk noktamız, bununla ilgili idi. Whatsapp grubunda size gelen bir bilgiyi paylaşırken bahsettiğim noktalara dikkat etmeyi lütfen unutmayın.

Genel İş Bölümü

Elimizdeki işleri nitelendirdiğimizde, şu şekilde bir iş seti ortaya çıkıyor.

- Yazılım (burada detayına girmeyeceğim, oranın iş bölümünü kendi aramızda yapıyoruz)
- İletişim
  - Mail/Twitter/Instagram
- Veri (her bir veri kategorisi için ayrı ayrı olacak şekilde)
  - Veri araştırması
  - Veri girişi
  - Veri teyiti
- İçerik
  - İçerik Moderasyonu

Bugün gün içinde, ya ben, ya da ekipten benim rica ettiğim birisi hepinizle tek tek iletişim kuracak, devam edip etmek istemediğinizi, eğer devam edecekseniz günlük ortalama kaç saat ayırabileceğinizi, hangi işte daha uygun olacağımızı düşündüğünüzü konuşacağız. Bu konuşmalar sonrasında, yarın gece ben bir iş bölümü yayınlayacağım.

Burada şunu hatırlamak çok önemli, siz burada gönüllüsünüz arkadaşlar. Çalışan değilsiniz. Hep beraber birilerine faydamız olsun diye uğraşıyoruz, eğer bu-

rada huzurlu hissetmiyorsanız, motivasyonunuzu kaybettiyseniz, yorulduysanız, yıprandıysanız, sıkıldıysanız sizi ne ben, ne de başka hiç kimse yargılamaz, yargılayamaz, yargılamayacak da. Burada beraber yapabildiğimiz her şeyi yapmayı ben de çok istiyorum, ancak geçen hafta ben dahil herkes için fazla fazla yorucuydu, dinlenmek istemek en büyük hakkınız.

Burada önemli bir nokta bundan sonra yükümüzün bu kadar ağır olmayacağı, 2-3 hafta daha düşük bir tempoda çalıştıktan sonra siteyi şu anki kullanımından çıkaracağımızı öngörüyorum. Dolayısıyla kendinizi ona göre hazırlayabilirsiniz.

Kapanış

Her zaman yaptığım gibi, fazla fazla teşekkür ederek bitirmek istiyorum. Sizlerin emeğinin benim için ne kadar değerli olduğunu, ne kadar önemli olduğunu nasıl anlatabilirim sizlere açıkçası bilmiyorum. Bundan tam 1 hafta önce, ne yapacağımı bilemez halde odamda oturuyordum. Kafam karışık, korkmuş vaziyetteydim. Neler olacağını bilmiyor, bu olacaklar sırasında kendi akıl sağlığımı koruyabilecek miyim, uzaktan elimden hiçbir şey gelmezken oturup delirecek miyim diye düşünüyordum.

Küçük bir fikir, sizlerin sayesinde büyüdü, yüzbinlere, belki de milyonlara ulaştı. En samimi duygularıyla umuyorum ki yardım edebildiğimiz kadar sayıda insana yardım etmişizdir. Umuyorum ki yazdıklarımız ihtiyaç duyanlara ulaşmıştır, insanlar bizim sayemizde bir öğün yemek yemiş, bir gün başlarını sıcak bir çatının altına koyma fırsatı bulmuşlardır. Hepinize tekrardan çok teşekkür ederim.

Alperen Keleş